

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Музика Ф.В. Анатомія людини: навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Л.: ЛДУФК, 2014. – 360 с.
2. Гриньків М.Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології): навч. посіб / М. Я. Гриньків, Л. С. Вовканич, Ф. В. Музика. – Л.: ЛДУФК, 2015. – 304 с.
3. Гриньків М. Я. Нормальна анатомія: навч. посіб. для лаборат. занять і самост. роботи / Гриньків М. Я., Куцериб Т. М., Музика Ф.В. // – Л.: ЛДУФК, 2018. – 224 с.

Додаткова література:

1. Анатомия человека. В двух томах. Под. Ред. М. Р. Сапина. – Т.1. – М.: Медицина, 1987.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

Тема. Череп як ціле.

Мета – вивчити будову очної ямки, кісткової носової порожнини, кісткового піднебіння.

Матеріали: муляжі, таблиці, підручники, атласи.

ЗМІСТ РОБОТИ

Завдання 1. Самостійно за підручником та атласами вивчіть будову очної ямки (рис. 1). Проаналізуйте, які кістки та які їхні структури утворюють стінки очної ямки: *верхню, присередню, нижню й бічну*. Зарисуйте і позначте ці структури.

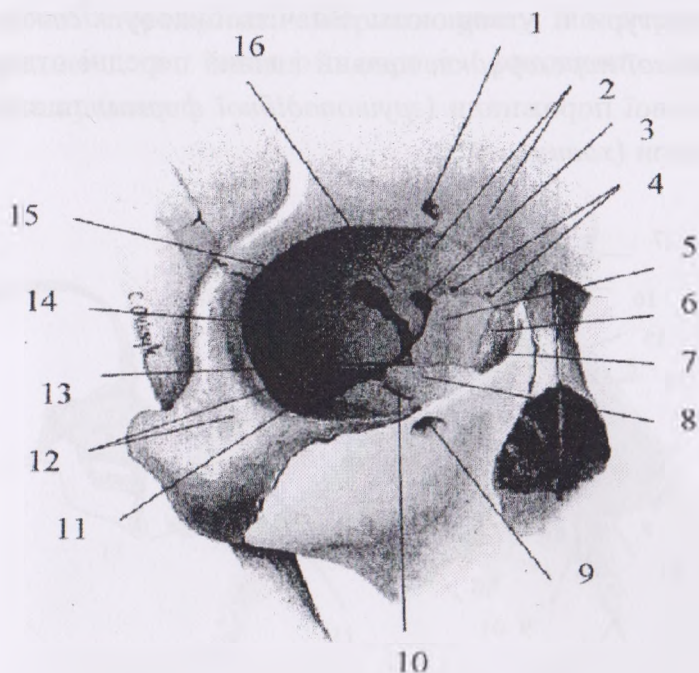

Рис. 1. Будова очної ямки:

1 – надочнямковий отвір; 2 – лобова кістка; 3 – зоровий отвір; 4 – передній і задній решітчасті отвори; 5 – решітчаста кістка; 6 – слъзова кістка; 7 – слъзова ямка; 8 – верхня щелепа; 9 – підочнямковий отвір; 10 – підочнямковий край; 11 – нижня очнямкова щілина; 12 – вилична кістка; 13

– піднебінна кістка; 14 – велике крило клиноподібної кістки; 15 – верхня очноямкова щілина; 16 – мале крило клиноподібної кістки

Завдання 2. Розгляньте та вивчіть будову кісткової носової порожнини (рис. 2, 3).

Проаналізуйте, які кістки та які їхні структури її утворюють. Вивчіть будову *кісткової носової перегородки*, правий і лівий передні отвори носової порожнини (*грушоподібної форми*) та задні отвори (*хоани*).

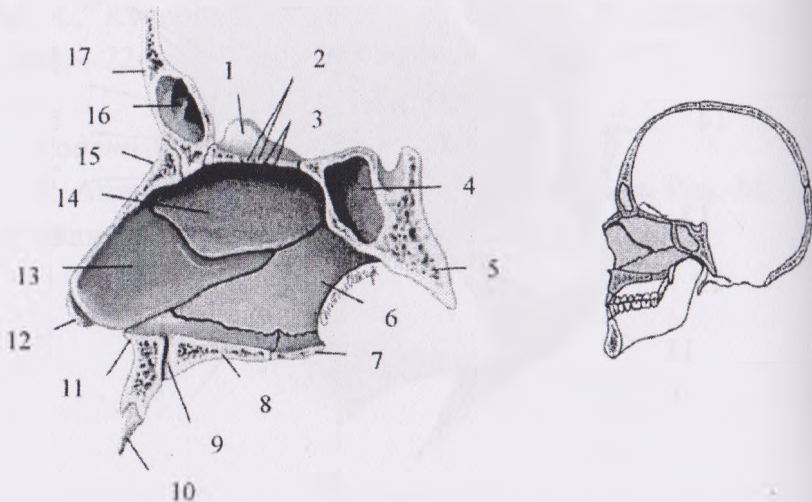

Рис. 2. Будова кісткової носової порожнини.

Носова перегородка:

1 – півнячий гребінь; 2 – дірчаста пластинка; 3 – нюхові отвори (дірчасті); 4 – клиноподібна пазуха; 5 – клиноподібна кістка; 6 – леміш; 7 – горизонтальна пластинка піднебінної кістки; 8 – піднебінний

підросток верхньої щелепи; 9 – різцевий канал; 10 – центральний різець; 11 – передня носова ость; 12 – бічний носовий хрящ; 13 – хрящ перегородки; 14 – перпендикулярна пластинка решітчастої кістки; 15 – носова кістка; 16 – лобова пазуха; 17 – лобова кістка

Розгляньте на рис. 3 будову бічної стінки носової порожнини. Зверніть увагу на верхню, середню та нижню носові раковини, їхнє розгашування.

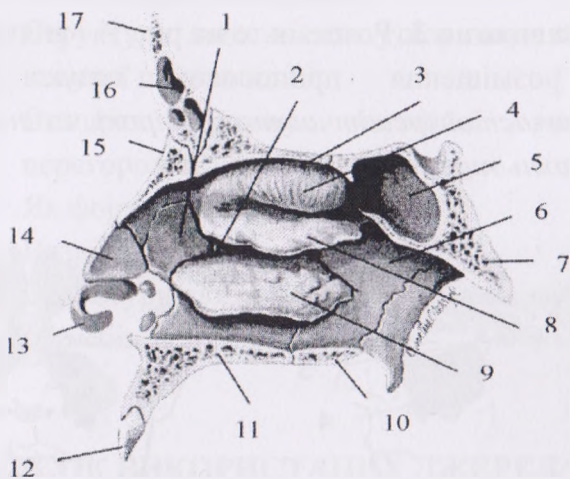

Рис. 3. Бічна стінка носової порожнини:

1 – верхня щелепа; 2 – слезова кістка; 3 – нюхова ділянка; 4 – верхня носова раковина; 5 – клиноподібна пазуха; 6 – вертикальна пластинка піднебінної кістки; 7 – клиноподібна кістка; 8 – середня носова раковина; 9 – нижня носова

раковина; 10 – горизонтальна пластинка піднебінної кістки; 11 – піднебінний відросток верхньої щелепи; 12 – бічний різець; 13 – хрящ перегородки; 14 – бічний носовий хрящ; 15 – носова кістка; 16 – лобова пазуха; 17 – лобова кістка

Вивчіть будову стінок носової порожнини: *верхньої, нижньої та бічної*. Розгляньте, які кістки формують три носові ходи: *верхню й середню носові раковини* (структури решітчастої кістки) та *нижню носову раковину* – окрему кістку лицевого черепа.

Завдання 3. Розгляньте на рис. 4 і вивчіть назви та розміщення приноскових пазух: *лобової, решітчастої (решітчастих комірок), клиноподібної та верхньощелепної*.

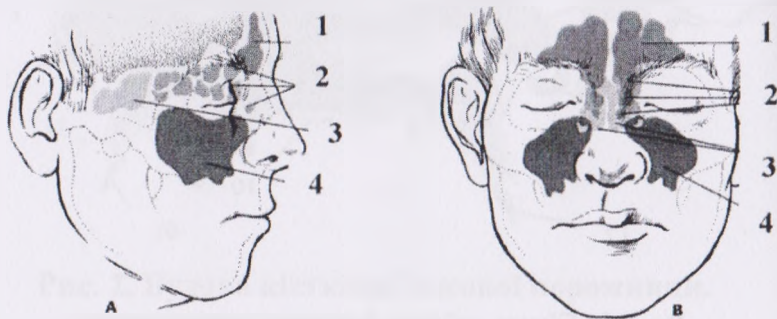

Рис. 4. Приноскові пазухи:

1 – лобова пазуха; 2 – решітчаста пазуха (решітчасті комірочки); 3 – клиноподібна пазуха; 4 – верхньощелепна пазуха

Завдання 4. Вивчіть будову кісткового піднебіння, яке є кістковою основою верхньої стінки ротової порожнини. Проаналізуйте, які кістки та які їхні структури його утворюють (*піднебінний відросток верхньої щелепи і горизонтальна пластинка піднебінної кістки*).

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Які кістки утворюють верхню та нижню стінки очної ямки?
2. Якими кістками утворені присередня й бічна стінки очної ямки?
3. Структури яких кісток утворюють стінки носової порожнини?
4. Опишіть будову кісткової носової перегородки.
5. Як формуються носові ходи?
6. Назвіть приносіві пазухи?
7. Структури яких кісток утворюють кісткове піднебіння?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Л.: ЛДУФК, 2014. – 360 с.
2. Гриньків М. Я. Анатомія людини: навч. посіб. для лабораторних занять/ Гриньків М. Я.,

Музика Ф. В., Маєвська С. М., Куцериб Т. М. – Л.: ЛДУФК, 2015. – 128 с.

3. Гриньків М. Я. Нормальна анатомія: навч. посіб. для лаборат. занять і самост. роботи / Гриньків М. Я., Куцериб Т. М., Музика Ф.В. // – Л.: ЛДУФК, 2018. – 224 с.

4. Анатомия человека. В двух томах / Под ред. М. Р. Сапина // – М.: Медицина, 1987.

5. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека / Синельников Р. Д. // Т.1, 2, 3. – М.: Медицина, 1978.

6. Липченко А. Я. Атлас нормальной анатомии человека / Липченко А. Я., Самусев Р. П. // – М.: Медицина, 1989.

Додаткова література:

1. Очкуренко О. М. Анатомія людини / Очкуренко О. М., Федотов О. В. // – К.: Вища школа, 1992.

2. Свиридов О. І. Анатомія людини / Свиридов О. І. // – К.: Вища школа, 2001.

3. Федонюк Я. І. Функціональна анатомія / Федонюк Я. І., Мицкан Б. М., Попель С. Л. та ін. // – Тернопіль, 2007.

4. Иваницкий М. Ф. Анатомия человека / Иваницкий М. Ф. // – М.: ФиС, 1985.

5. Анатомия человека / Под ред. Гладышевой А.А. // – М.: ФиС, 1977.

6. Хоменко Б. Г. Анатомія людини. Практикум / Хоменко Б. Г. // – К.: вища школа, 1991.

7. Міжнародна анатомічна номенклатура. Український стандарт / Під ред. Бобрика І. І., Ковешнікова В. Г. // Київ.: Здоров'я, 2001.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

Тема. Грудна клітка як ціле.

Мета – вивчити будову грудної клітки, ребер, груднини та їхні з'єднання, розглянути взаємозв'язок їхньої будови з функціями.

Матеріали: Муляжі, таблиці, підручники, атласи.

ЗМІСТ РОБОТИ

Завдання 1. Розгляньте та опишіть з'єднання ребер з грудниною (рис. 1).

Вивчіть, як сполучене з грудниною перше ребро, 2–7 справжні ребра, 8–10 ребра. У зошиті для самостійних робіт опишіть грудинно-реброві суглоби; як утворюється та які форми може мати підребровий кут?